

DŹWIGNIA
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA ILLUSTROWANA.

Wychodzi we Lwowie 2 razy na miesiąc 1-go i 15-go z okolicznościowymi dodatkami.

Organ oficyalny Krajowego Towarzystwa Kupców i Przemysłowców, tudzież Towarzystwa Kupców i Młodzieży handlowej we Lwowie.

Rok IV. 1897.

Redakcya i Administracya we Lwowie Plac Maryacki L. 8.
Wydawca i odpow. redaktor *Zygmunt Korosteński*.

Nr. 4. Lwów 15 Lutego

PRENUMERATA z PRZESYŁKĄ WYNOSI:
W Austro-Węgrzech kwartalnie 1 zł. w. a. — W Niemczech 2 marki.
Zeszyty pojedyncze do nabycia w biurach gazet i księgarniach.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACYA
Warunki ogłoszeń podane są w każdym numerze w Informacyach.

Numer ten i następny

wydajemy wyjątkowo w półarkuszowej objętości z powodu opracowywania statutu dla „Związku towarzystw przemysłowych i handlowych", który pojawi się niebawem w naszem czasopiśmie i **powiększy** natomiast jego objętość.

SPRAWOZDANIE
komisyi krajowej dla spraw przemysłowych
za czas od 1. grudnia 1895 do końca listopada 1896

o stanie szkół przemysłowych uzupełniających i zawodowych.

Ze sprawozdania z czynności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych za ostatni okres, przedłożonego Wydziałowi krajowemu, podajemy następujące szczegóły:

W roku 1896 rozpoczęła Komisya kraj. dla spraw przemysłowych drugie sześciolecie swego działania w szerszem niż dawniej gronie — 30 członków.

Ze strony Wydziału krajowego zostali w myśl §. 6. statutu Komisyi do składu tejże powołani pp. Chrzanowski Leon, Franke Jan, Merunowicz Teofil, Mochnacki Edmund, Michalski Michał, Nawratil Arnulf, Rotter Jan, Sołtyński August, Szczepanowski Stanisław, Szuchiewicz Włodzimierz, Dr. Weigel Ferdynand, Dr. Wereszczyński Józef, Zacharjewicz Julian, Dr. Zgórski Alfred i Zima Franciszek.

Drugą połowę członków przybrała Komisya w myśl powołanego §. statutu swego na posiedzeniu, odbytem w dniu 23. lutego 1896. Przybrani zostali pp. Baczewski Leopold, Biechoński Wojciech, Ciuchciński Stanisław, Gorayski August, Gorgolewski Zygmunt, Horoszkiewicz Stanisław, Dr. Kolischer Henryk, Kossuth Stefan, Pawlewski Bronisław, hr. Potulicki Franciszek, Schayer Karol, Stryjeński Tadeusz, Wczelak Józef, Ziembicki Gwalbert i Żardecki Bolesław.

Komisya, pozostająca pod przewodnictwem Marszałka krajowego, ukonstytuowała się na posiedzeniu z dnia 22. marca 1896 w ten sposób, że pierwszym swym wiceprezesem wybrała p. Augusta Gorayskiego, a drugim p. Juliana Zacharjewicza. Trzecim wiceprezesem jest w myśl §. 7. statutu Komisyi członek Wydziału krajowego, kierujący sprawami departamentu II., a więc obecnie p. Tadeusz Romanowicz. Oprócz tego podzieliła się Komisya, stosownie do §. 1. swego regulaminu, na dwie komisye specyalne, tj. *na komisyę dla spraw przemysłu domowego i na komisyę dla spraw przemysłu rękodzielniczego*, nadto wybrała *sekcyę administracyjną,* będącą wykonawczym organem Komisyi.

Do komisyi dla spraw przemysłu domowego weszło 14 członków, a mianowicie pp. Chrzanowski, Gorayski, Merunowicz, Mochnacki, Nawratil, hr. Potulicki, Schayer, Sołtyński, Szuchiewicz, Wereszczyński, Dr. Weigel, Zacharjewicz, Ziembicki, Żardecki i wybrali swym przewodniczącym p, Juliana Zacharjewicza.

Do komisyi dla spraw rękodzielniczych weszło 16 członków, a mianowicie pp. Baczewski, Biechoński, Ciuchciński, Franke, Gorgolewski, Horoszkiewicz, dr. Kolischer, Kossuth; Mialski, Pawlewski, Rotter, Stryjeński,

Szczepanowski, Wczelak, dr. Zgórski, Zima i wybrali swym przewodniczącym p. Franciszka Zimę.

Do stałej sekcyi administracyjnej zostali wybrani ze strony komisyi dla spraw przemysłu domowego pp. A. Nawratil i A. Sołtyński, ze strony komisyi dla spraw rękodzielniczych pp. J. Franke i J. Wczelak, z całej Komisyi zaś pp. Z. Gorgolewski, M. Michalski, Dr. A. Zgórski, J. Zacharjewicz. W ten sposób weszło w skład sekcyi administracyjnej, działającej pod przewodnictwem członka, a Wydziału trzeciego wiceprezesa Komisyi, nie sześciu, jak dotąd, lecz ośmiu członków i stosownie do tego zmienionymi zostały §§. 3. i 4. regulaminu Komisyi, które to zmiany pismem z d. 24. marca 1896 L. 180 Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożone zostały.

Komisya odbyła w ciągu roku 1896 cztery posiedzenia plenarne, stała zaś sekcya administracyjna 22 posiedzeń. W ciągu ubiegłego okresu przedstawia się działalność Komisyi co do szkół przemysłowych następująco:

W porównaniu z r. 1894/5 przybyły staraniem Komisyi trzy nowe szkoły uzupełniające, a mianowicie: w Buczaczu, Łańcucie i Żywcu, a nadto rozpoczęto naukę w nieczynnej dotychczas szkole przemysłowej uzupełniającej w Kałuszu.

Nadto uzupełniono szkołę uzupełniającą w Białej oddziałem handlowym.

W sprawozdaniach szczegółowych, przedłożonych przez zarządy szkół uzupełniających, brzmią jeszcze ciągle skargi na nieregularną frekwencyę, na uchylanie się majstrów od zapisywania terminatorów na naukę uzupełniającą, wreszcie na obojętność władz przemysłowych w przestrzeganiu, aby młodzież rękodzielnicza pobierała w myśl przepisów ustawy naukę uzupełniającą, zastosowaną do pracy zawodowej.

Tem też tłómaczy się stosunkowy ubytek frekwencyi w szkołach uzupełniających. W r. 1894/5 było 41 szkół, a 5102 uczni — w r. 1895/6 było 43 szkół, a uczni tylko o 63 więcej, choć należałoby się spodziewać przyrostu o 200 więcej, gdyby gdzieindziej nie zmniejszyła się ilość uczęszczających do szkoły. Władze powinnyby temu zapobiedz.

Szkoły przemysłowe zawodowe wzmogły się w liczbę przez założenie trzech szkół nowych. — Wyższą jest też liczba uczniów w zakresie nauki koszykarstwa, kołodziejstwa, stolarstwa, robót koronkarskich i hafciarskich; spadła zaś w zakresie tkactwa i wyrobów ze skóry, w tym ostatnim dziale przez naturalne odpadnięcie liczby uczniów nadzwyczajnych w warsztacie naukowym szewskim w Uhnowie. Ta okoliczność tłómaczy także pozorne obniżenie się całej frekwencyi w szkołach zawodowych w porównaniu z rokiem poprzednim.

Szkołę koszykarską w Jaśle przeniesiono do Skołyszyna, gdzie p. Stanisław Klobassa-Zrencki oddał do bezpłatnego użytkowania na rzecz tej szkoły odpowiedni budynek.

Szkoła koszykarska w Wojsławiu, o której była już wzmianka w sprawozdaniu, za r. 1895 została w ciągu roku 1896 zorganizowaną. Bezpłatnego umieszczenia na nią, potrzebnego opału, oświetlenia i usługi, oraz 50 zł. rocznie gotówką, dostarcza szkole właściciel Wojsławia, Wny Stefan Sękowski, prezes Rady powiatowej mieleckiej.

Komisya postanowiła też urządzić szkołę koszykarską w Strychańcach w powiecie tłumackim, opierając się na deklaracyi p. Sydonii Pieńczykowskiej, właścicielki Strychaniec, ofiarującej bezpłatnie odpowiedni lokal na pomieszczenie szkoły i mieszkanie nauczyciela.

Zorganizowanie szkoły w Strychańcach, niemniej szkoły koszykarskiej w Tarnobrzegu, o której wzmiankowano już w sprawozdaniu zeszłorocznem, jest w toku.

Zasiłkami z funduszu krajowego wspieraną jest od kilku lat nauka koszykarstwa we wsi Torkach w powiecie przemyskim, gdzie zajmuje się nią gorliwie i dodatnio nauczyciel tamtejszej szkoły ludowej pan Stefan Czesnyk.

Krajową szkołę kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce Strumiłowej zamieniono na „Krajową szkołę kołodziejską i ciesielską.“

Warsztat naukowy stolarski w Żywcu zwinięto, postanawiając przenieść go do Kalwaryi Zebrzydowskiej, co nastąpi, skoro tylko odpowiedni budynek będzie ukończony.

Zanim szkoła w Kalwaryi zostanie otwartą, zużytkowała tymczasowo Komisya w najwłaściwszy sposób siły kierownika i instruktora snycerstwa b. szkoły stolarskiej w Żywcu, którzy do Kalwaryi mają być przeniesieni. Dała do tego sposobność potrzeba urządzenia kursu naukowego dla wyrobu zabawek drewnianych w Jaworowie. Gdy więc gmina m. Jaworowa dostarczyła w myśl swego zobowiązania potrzebnej dla kursu zabawkarskiego ubikacyi, zarządził Wydział krajowy na wniosek Komisyi zakupno potrzebnych narzędzi i maszyn i wysłał do Jaworowa b. kierownika warsztatu Żywieckiego p. Niemczynowskiego wraz z instruktorem Prydatkiewiczem w celu jak najpraktyczniejszego i stosunkom miejscowym odpowiadającego wprowadzenia nauki w życie. Prowizorycznie urządzony warsztat naukowy liczy już obecnie 14 uczniów na całodzienną, a 10 na półdzienną naukę.

W szkole garncarskiej w Kolomyi rozszerzono zakres nauki także do kaflarstwa i innych gałęzi zawodu keramicznego.

Krajowe warsztaty naukowe szewskie w Uhnowie, Witkowie i Starym Sączu rozwijają się normalnie.

Sprawa organizacyi nowego warsztatu naukowego szewskiego w Dobczycach, w powiecie Wielickim, oraz wieczornego kursu praktycznego dla nauki szewstwa w Drohobyczu jest w toku.

Komisya uważa za wskazane pracować także w tym kierunku, ażeby ułatwiać szewcom przyjmowanie i uskutecznianie dostaw obuwia dla c. k. armii; zarządziła też objazdy kierownika szkoły szewskiej w Uhnowie, p. A. Celewicza, który w licznych miastach i miasteczkach na prowincyi udzielał niezbędnych pouczeń co do wykonywania obuwia wojskowego i organizował wspólne warsztaty wytwórcze.

Zarząd c. k. armii dał w b. roku drobnym szewcom w Galicyi około 40.000 par obuwia różnego gatunku do wykonania. Wartość tego obuwia wynosiła około 213.000 zł. wa., tyle też wpłynęło do kraju za zużyty na obuwie materyał i za robociznę. Bardzo znaczną część tego obuwia wykonali szewcy reprezentowani przez Towarzystwo dostaw dla armii we Lwowie, znaczną również, bo 7.700 par, wartości około 38.000 zł. te wspólne warsztaty szewskie na prowincyi, które przy pomocy Komisyi przez p. A. Celewicza zostały zorganizowane.

Na wniosek Komisyi zwinął Wydział krajowy warsztat naukowy tkacki w Błażowie z dniem 6. sierpnia 1896.

ZMIANA LOKALU.

DRUKARNIA

Kazimierza Wiesnera

przeniesioną została
z ulicy Słowackiego L. 4
na ul. Akademicką L. 16.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakres drukarstwa wchodzące.

ZMIANA LOKALU.

Towarzystwo powroźnicze w Radymnie,

przy którem zaprowadzono w r. 1895 krajowy naukowy warsztat powroźniczy, wyrabia wszelkiego rodzaju towary powroźnicze z czystych konopi. Dla fabryk i kopalń poleca: pasy maszynowe i liny konopne, manillowe i druciane. Na podstawie przeprowadzonej próby w c. k. Technologicznem Muzeum przemysłowom w Wiedniu, może podać wytrzymałość lin, pasów do maszyn i sznurów dla straży ogniowych. Zlecenia wykonuje odwrotnie. Cenniki na żądanie gratis i franco 4—?

☞ Prenumeratorowie „**Kurjera Lwowskiego**“ prenumerata kwartalua 3 zł. 60 ct. we Lwowie, a 4 zł. 80 ct. na prowincyi mogą otrzymać po cenie znacznie zniżonej

„Tygodnik mód i powieści“,

najstarsze polskie, od 37 lat wychodzące, pismo illustrowane dla kobiet, którego miesięczna prenumerata wynosi we Lwowie 50 ct., na prowincyi 60 ct.

Prenumeratorowie *Kurjera* mogą też abonować po cenie znacznie zniżonej warszawski tygodnik **„Echo muzyczne i teatralne“**, którego prenumerata miesięczna wynosi we Lwowie 52 ct.. na prowincyi z przesyłką pocztową 92 ct.

☞ Powieść *Jana Zacharjasiewicza* pt. **„Z pod trzech zaborów“** (cena księgarska 1 zł. 80 ct.) nabywać mogą prenumeratorowie *Kurjera Lwowskiego* po 1 zł. z przesyłką 1 zł. 10 ct.

Wydawnictwa Gazety Narodowej:

. **Jaskółczym szlakiem** powieść przez Rodziewiczównę . zł. 1·20
dla prenumeratorów Gazety Narodowej „ —·50
2. **Jełena,** powieść przez Juliusza Giżowskiego . . . . . „ 1·20
dla prenumeratorów Gazety Narodowej „ —·30
3. **Dwie nowele** przez Juliusza Giżowskiego . . . . . . „ 1·20
dla prenumeratorów Gazety Narodowej „ —·30
1. **Nowelle Sewera : Na pobojowisku i Maciek w powstanin** zł. 1·20
2. **Pan Wyręba,** powieść Graybnera . . . . „ 1·20
3. **Bez metryki,** powieść Abgar Sołtana . . . . „ 1·20
4. **Jedyny brat,** powieść Heimburgowej . . - . . . . „ 1·80
5. **Przeciw prądowi,** powieść Waleryi Marénne, 2 tomy . „ 2·—

Wszystkie 5 powieści razem **zł. 3·50.**

Prenumerata *Gazety Narodowej* wynosi kwartalnie: we Lwowie 4 zł. 50 ct., na prowincyi 6 zł. a. w.

Najkorzystniej kupić można

Dobry towar

JAN SCHUMANN

Plac Bernardyński l. 14.

Naczynia kuchenne.

Okucia do budowli.

Nowości żelazne itp.

wyroby krajowe.

4—4

Dobry towar

Proszę się przekonać

M A S Z Y N Y.

FERDYNAND PIETZSCH. Fabryka maszyn, odlewarnia żelaza, Kotlarnia dla robót żelaznych i miedzianych we Lwowie, Żółkiewskie, ul. św. Marcina l. 11. w własnych realnościach. Stacya kolei Lwów—Podzamcze.

„**Słowo Polskie**“ wyrażające dążenia i opinie demokracyi polskiej. wychodzi we Lwowie o godz. 4. po południu z wyjątkiem świąt i kosztuje we Lwowie: miesięcznie 1 zł.; na prowincyi 1 zł. 35 ct. Nr. pojedyn. 4 ct.

W I N O

stołowe, białe i czerwone **1 litr 52 ct.** poleca handel **Alberta Szkowrona** we Lwowie Plac Maryacki 7.

O G Ł O S Z E N I E.

Mam zaszczyt oznajmić P. T. Publiczności i Wielebnemu Duchowieństwu, że został otwarty nowo wybudowany i elegancko urządzony pierwszorzędny

„HOTEL PAŃSKI“

we Lwowie, ulica Gródecka l. 5 (obok placu vis a vis kościoła św. Anny)

Arnolda Baranieckiego.

Cena pokoi od 70 ct. z pościelą. Tamże są pokoje do wynajęcia z urządzeniem, obsługą i pościelą od 18 złr. miesięcznie, a bez pościeli 15 złr. 4—?

Z drukarni Kazimierza Wiesnera, we Lwowie.